

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

10. detsember 2020*

Eelotsusetaotlus – Isikuandmed – Määrus (EL) 2016/679 – Artikkel 23 – Andmesubjekti õiguste piiramine – Oluline finantshuvi – Tsiviilõiguslike nõuete täitmisele pööramine – Riigisisised normid, mis viitavad liidu õiguse sätetele – Juriidilist isikut puudutavad maksuandmed – Euroopa Kohtu pädevuse puudumine

Kohtuasjas C-620/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) 4. juuli 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. augustil 2019, menetluses

Land Nordrhein-Westfalen

versus

D.-H. T., kes tegutseb J & S Service UG pankrotihaldurina,

menetluses osalesid:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, kohtunikud L. Bay Larsen, C. Toader (ettekandja), M. Safjan ja N. Jääskinen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Land Nordrhein-Westfalen, esindajad: *Rechtsanwälte* M. Kottmann ja C. Mensching,
- Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller ja D. Klebs,
- Tšehhi valitsus, M. Smolek, O. Serdula ja J. Vlácil,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

– Euroopa Komisjon, esindajad: H. Kranenborg ja D. Nardi ning K. Kaiser, ning hiljem H. Kranenborg, D. Nardi ja F. Erlbacher,

olles 3. septembri 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1; edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) artikli 23 lõike 1 punkte e ja j.
- 2 Taotlus esitati Land Nordrhein-Westfaleni (Nordrhein-Westfaleni liidumaa) ja D.-H. T. kui J & S Service UG pankrotihalduri vahelises kohtuvaidluses seoses seda äriühingut puudutavate maksuandmete saamise taotlusega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse põhjendustes 2, 4, 14 ja 73 on märgitud:

„(2) Füüsiliste isikute kaitse põhimõtete ja eeskirjadega nende isikuandmete töötlemisel tuleks nende kodakondsusest ja elukohast sõltumata austada nende põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige õigust isikuandmete kaitsele. [...]

[...]

(4) Isikuandmete töötlemine peaks olema mõeldud teenima inimesi. Õigus isikuandmete kaitsele ei ole absoluutne õigus, vaid seda tuleb kaaluda vastavalt selle ülesandele ühiskonnas ning tasakaalustada muude põhiõigustega vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele. Käesolevas määruses austatakse kõiki põhiõigusi ning peetakse kinni aluslepingutes sätestatud ja [Euroopa Liidu põhiõiguste] hartas tunnustatud põhimõtetest, eelkõige õigusest era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele, isikuandmete kaitsest, mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusest, sõna- ja teabevabadusest, ettevõtlusvabadusest, õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning kultuurilisele, usulisele ja keelelisele mitmekesisusele.

[...]

(14) [...] Ükski isik ei peaks nõudma käesoleva määrusega ette nähtud kaitset seoses selliste andmete töötlemisega, mis puudutavad juriidilisi isikuid, eelkõige juriidiliste isikutena asutatud ettevõtjaid, sealhulgas juriidilise isiku nime ja vormi ning kontaktandmeid.

[...]

(73) Piirangud, mis puudutavad konkreetseid põhimõtteid ja õigust saada teavet, andmetega tutvuda, nõuda nende parandamist ja kustutamist või õigust andmeid ühest süsteemist teise üle kanda, õigust esitada vastuväiteid, profiilialüüsil põhinevaid otsuseid, samuti andmesubjekti

isikuandmetega seotud rikkumisest teavitamist ning vastutavate töötajate teatavaid seonduvaid kohustusi, võib kehtestada liidu või liikmesriigi õiguses, kui selline piirang on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne selleks, et tagada avalik julgeolek, sealhulgas inimeste kaitsmine eelkõige loodus- ja inimtegevusest tingitud õnnetustele reageerimisel, süütegude tõkestamine, uurimine ja nende eest vastutusele võtmine või kriminaalkaristuste täitmisele pööramine, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmine või nende ennetamine või reguleeritud kutsealade ametieetika rikkumise ennetamine, liidu või liikmesriigi muu üldise avaliku huvi, eelkõige liidu või liikmesriigi olulise majandus- või finantshuvi oluline eesmärk; üldisest avalikust huvist lähtuvate avalike registrite pidamine, arhiveeritud isikuandmete täiendav töötlemine endise totalitaarse riigikorra tingimustes toimunud poliitilise tegevusega seotud konkreetse teabe andmiseks, andmesubjekti kaitse või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse, sealhulgas sotsiaalkaitse, rahvatervis ja humanitaareesmärgid. Nimetatud piirangud peaksid vastama [põhiõiguste] hartas ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitsekonventsioonis sätestatud nõuetele.“

- 4 Selle määruse artiklis 1 „Reguleerimise eesmärgid“ on sätestatud:

„1. Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja isikuandmete vaba liikumist.

2. Käesoleva määrusega kaitstakse füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, eriti nende õigust isikuandmete kaitsele.

3. Isikuandmete vaba liikumist liidus ei piirata ega keelata põhjustel, mis on seotud füüsiliste isikute kaitsega isikuandmete töötlemisel.“

- 5 Selle määruse artiklis 4 „Mõisted“ on punktis 1 sätestatud, et mõistet „isikuandmed“ tuleb käsitleda kui igasugust teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekt“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal.
- 6 Sama määruse artikli 15 „Andmesubjekti õigus tutvuda andmetega“ lõike 1 järgi on andmesubjektil õigus saada vastutavalt töötajalt kinnitust selle kohta, kas teda käsitlevaid isikuandmeid töödeldakse, ning sellisel juhul tutvuda nende isikuandmete ja teatava teabega, mida on selles artiklis nimetatud.
- 7 Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 23 „Piirangud“ lõikes 1 on sätestatud:

„Vastutava töötaja või volitatud töötaja suhtes kohaldatavas liidu või liikmesriigi õiguses võib seadusandliku meetmega piirata artiklites 12–22 ja artiklis 34, samuti artiklis 5 sätestatud kohustuste ja õiguste ulatust, kuivõrd selle sätted vastavad artiklites 12–22 sätestatud õigustele ja kohustustele, kui selline piirang austab põhiõiguste ja -vabaduste olemust ning on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede, et tagada

[...]

- e) liidu või liikmesriigi muud üldist avalikku huvi pakkuvad olulised eesmärgid, eelkõige liidu või liikmesriigi oluline majanduslik või finantshuvi, sealhulgas rahandus-, eelarve- ja maksuküsimused, rahvatervis ja sotsiaalkindlustus;

[...]

- j) tsiviilõiguslike nõuete täitmise tagamine.“

Saksa õigus

Maksukorralduse seadus

- 8 Maksukorralduse seaduses (Abgabenordnung, *BGBI.* I 2002, lk 3866) on põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „maksukorralduse seadus“) §-s 2a „Isikuandmete töötlemist käsitlevate sätete kohaldamisala“ sätestatud:

„[...]

3. Käesoleva seaduse ja maksuseaduste sätteid, mis käsitlevad isikuandmete töötlemist, ei kohaldata, kui Euroopa Liidu õigus, eelkõige [isikuandmete kaitse üldmäärus] [...] on kas vahetult või [käesoleva paragrahvi] lõike 5 alusel *mutatis mutandis* kohaldatav.

[...]

5. Kui seadus ei sätesta teisiti, siis kehtivad [isikuandmete kaitse üldmääruse], käesoleva seaduse ja maksuseaduste sätteid, mis käsitlevad füüsiliste isikute isikuandmete töötlemist, *mutatis mutandis* teabe kohta, mis puudutab

1) surnud füüsilisi isikuid või

2) juriidilisi isikuid, õigusvõimelisi või õigusvõimetuid isikuühendusi või varakogumeid,

kes on tuvastatud või tuvastatavad.“

- 9 Maksukorralduse seaduse §-s 32b „Maksuhalduri kohustus esitada teavet, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt“ on sätestatud:

„1. Peale [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 14 lõikes 5 ja [käesoleva seaduse] § 31c lõikes 2 sätestatud erandite ei ole maksuhalduril kohustust esitada andmesubjektile teavet vastavalt [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 14 lõigetele 1, 2 ja 4,

1) kui teabe esitamine

- a) tekitaks ohu, et maksuhaldur või muud avalik-õiguslikud asutused ei saa nõuetekohaselt täita nende pädevusse kuuluvaid ülesandeid, mida on nimetatud [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 23 lõike 1 punktides d–h või

[...]

ja seetõttu ei saa andmesubjekti huvi teabe saamise vastu prevaleerida. [Käesoleva seaduse] § 32a lõiget 2 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

[...]“.

- 10 Maksukorralduse seaduse §-s 32c „Andmesubjekti õigus tutvuda andmetega“ on sätestatud:

„1. Andmesubjektile ei ole õigust nõuda maksuhaldurilt andmetega tutvumise võimaldamist vastavalt [isikuandmete kaitse üldmääruse] artiklile 15, kui

1) [käesoleva seaduse] § 32b lõike 1 või 2 alusel ei tule andmesubjektile teavet anda,

2) teabe esitamine ei võimaldaks maksuhalduril või maksuhalduri esindajal tsiviilõigusest tulenevaid õigusi maksta panna, teostada või kaitsta end tema vastu esitatud tsiviilõiguslike nõuete eest [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 23 lõike 1 punkti j tähenduses; see ei mõjuta maksuhaldurile tsiviilõigusest tulenevaid kohustusi andmeid edastada,

[...]“.

11 Sama seaduse §-s 32e „Seos muude õigustega saada teavet ja sellega tutvuda“ on sätestatud:

„Kui andmesubjektil või kolmandal isikul on vastavalt 5. septembri 2005. aasta seaduse liitvabariigis teabele juurdepääsu kohta (Gesetz zur Regelung des Zugangs zu Informationen des Bundes, *BGBI.* 2005 I, lk 2722) kohaldatavale redaktsioonile [...] või liidumaade vastavatele seadustele õigus nõuda maksuhaldurilt teabega tutvumise võimaldamist, kohaldatakse [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikleid 12–15 koostoimes [käesoleva seaduse] §-dega 32a–32d *mutatis mutandis*. Kaugemale ulatuvad nõuded maksuandmetega tutvumise võimaldamiseks on selles osas välistatud. [Käesoleva seaduse] § 30 lõike 4 punkt 2 selles osas kohaldamisele ei kuulu.“

B. Pankrotiseadus

12 Vastavalt 5. oktoobri 1994. aasta pankrotiseaduse (Insolvenzordnung, *BGBI.* 1994 I, lk 2866) põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatava redaktsiooni § 129 lõikele 1:

„Pankrotihaldur (*Insolvenzverwalter*) võib §-des 130–146 ette nähtud tingimustel vaidlustada õigustoiminguid, mis sooritati enne pankrotimenetluse algust ja kahjustavad võlausaldajaid.“

Teabevabaduse seadus

13 27. novembri 2001. aasta seaduse Nordrhein-Westfaleni liidumaal teabele juurdepääsu vabaduse kohta (Gesetz über die Freiheit des Zugangs zu Informationen für das Land Nordrhein-Westfalen) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „teabevabaduse seadus“) §-is 2 „Kohaldamisala“ on sätestatud:

„1. Käesolevat seadust kohaldatakse ametiasutuste haldustegevuse suhtes [...]. Käesoleva seaduse tähenduses ametiasutus on iga asutus, mis täidab avaliku halduse ülesandeid.

[...]“.

14 Sama seaduse §-s 4 „Õigus saada teavet“ on sätestatud:

„1. Iga füüsiline isik võib kooskõlas käesoleva seadusega nõuda lõikes 2 viidatud asutustelt õigust tutvuda sellel asutusel oleva ametliku teabega.

2. Erisätteid, mis käsitlevad haldusteabega tutvumist, teabe andmist või toimikuga tutvuda võimaldamist, on käesoleva seaduse suhtes esimuslikud. Konfidentsiaalsuskohustus ei ole selle seaduse raames kohaldatav.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

15 D.-H. T., kes tegutseb Saksa õiguse alusel asutatud äriühingu J & S Service pankrotihaldurina, palus maksuhaldurilt teabevabaduse seaduse § 4 lõike 1 alusel selle äriühingu kohta maksualast teavet, et analüüsida võimalust esitada maksejõuetusmenetluses tagasivõitmise nõuded.

- 16 See teave puudutas neid sundtäitmise meetmeid, mida võidi J & S Service'i suhtes võtta; neid, mis oli juba rakendatud ning saadud makseid ja kuupäeva, mil maksuhaldur sai teada äriühingu maksejõuetusest. D.-H. T. palus samuti, et talle edastataks kontoväljavõtted iga liiki maksude ja tasude kohta, mida maksuhaldur oli maksustamisperioodil 2014. aasta märtsist kuni 2015. aasta juunini hallanud.
- 17 Kuivõrd maksuhaldur jättis selle taotluse rahuldamata, pöördus D.-H. T. pädevasse Verwaltungsgerichti (halduskohus, Saksamaa), kes esitatud kaebuse põhiosas rahuldas.
- 18 Pädev Oberverwaltungsgericht (liidumaa kõrgeim halduskohus, Saksamaa) jättis rahuldamata apellatsioonkaebuse, mille Land Nordrhein-Westfalen esimeses astmes tehtud kohtuotsuse peale esitas. See kohus asus muu hulgas seisukohale, et maksuvaldkonnas olemasolevad erinormid ei välista teabevabaduse seadusest tulenevat õigust tutvuda teabega, ning et sellele õigusele ei laiene ükski välistamise alus.
- 19 See kohus asus seisukohale, et kuivõrd maksejõuetusmenetluse kontekstis oli maksuandmete saamise õigus läinud üle pankrotihaldurile, hõlmas nimetatud üleminek ka ärisaladust ja maksuandmeid ulatuses, milles see oli vajalik maksejõuetu võlgniku vara nõuetekohaseks haldamiseks. Järelikult oli vaatamata sellele, et taotletud teave oli kaetud maksusaladusega, D.-H. T.-l kui pankrotihalduril õigus paluda J & S Service'ilt kogu teavet, mis oli seotud maksejõuetusmenetlusega. Maksejõuetu võlgniku osalemiskohustus hõlmas ka kohustust vabastada maksuhaldur maksusaladusest.
- 20 Land Nordrhein-Westfalen esitas pädeva Oberverwaltungsgerichti (liidumaa kõrgeim halduskohus, Saksamaa) otsuse peale kassatsioonkaebuse Bundesverwaltungsgerichtile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus).
- 21 Sissejuhatuseks märgib see kohus, et isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid ei saa vaidluse all oleva juhtumi asjaoludele vahetult kohaldada, sest põhikohtuasjas ei ole küsimuse all füüsilise isiku isikuandmed selle määruse artikli 1 lõike 1 ja artikli 4 punkti 1 tähenduses ega andmesubjektile antud õigus tutvuda andmetega selle määruse artikli 15 mõttes. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et viimati nimetatud artiklis ette nähtud õigus tutvuda andmetega on seotud andmesubjektiga, kelle andmeid töödeldakse, ning see õigus ei kuulu pankrotivara hulka ega ole seetõttu hõlmatud vara valitsemise ja käsutamise õiguse üleminekuga pankrotihaldurile.
- 22 Sellegipoolest tõdeb nimetatud kohus, et Euroopa Kohus on juba liidu õiguse ühetaolise tõlgendamise huvides tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õiguse sätteid puudutavaid eelotsusetaotlusi, mis käsitlevad selle õiguse sätete kohaldamist puhtalt riigisiseses olukorras, kus liidu õigusnormid on riigisisese õigusega muudetud vahetult ja tingimusteta kohaldatavaks.
- 23 See tingimus on eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul käesolevas kohtuasjas täidetud, sest maksukorralduse seaduse § 2a lõige 5 viitab juriidiliste isikute isikuandmete töötlemise osas isikuandmete kaitse üldmääruse sätetele.
- 24 Niisuguses kontekstis palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma esimese küsimusega sisuliselt selgitada maksuhalduri võimalust piirata maksuvõlglaste maksuandmetega tutvumise võimalust isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punkti j alusel, millele maksukorralduse seaduse § 32c lõike 1 punkt 2 sõnaselgelt viitab.
- 25 Juhuks, kui asutakse seisukohale, et maksuhaldur saab tugineda isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punktile j, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas mõiste „tsiviilõiguslike nõuete täitmise tagamine“, mida on selles sättes nimetatud, hõlmab kaitset tsiviilõiguslike nõuete vastu.

- 26 Selle kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et riigisiseses õiguses hõlmab maksukorralduse seaduse § 32c lõike 1 punkt 2 sõnaselgelt kaitset tsiviilõiguslike nõuete vastu, et piirata andmesubjekti õigust andmetega tutvuda. Selle sätte eesmärk on tagada, et maksuhaldurit ei koheldaks muude võlausaldajate ja võlgnikega võrreldes erinevalt. Tal lasuvat kohustust anda teavet peaks seega reguleerima üksnes tsiviilõigus ja see peaks olema allutatud tingimusele, et tagasivõitmise nõude olemasolu on sisuliselt tõendatud ja et kindlaks on vaja veel määrata vaid selle nõude laad ja ulatus.
- 27 Viimaseks tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse, kas riigisisene säte, mis piirab isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 15 antud õigust andmetega tutvuda, et vaielda vastu tagasivõitmisenõuetele, mis võidakse maksejõuetusmenetluses maksuhalduri vastu esitada, rajaneb selle määruse artikli 23 lõike 1 punktil e.
- 28 Selle kohta nendib nimetatud kohus, et maksukorralduse seaduse § 32c lõike 1 punkti 2 eesmärk on kohelda maksuhaldurit tsiviilõiguslikesse nõuetesse puutuvast samamoodi kui muid võlausaldajaid ja võlgnikke, ning edendada regulaarset ja seadusele vastavat maksustamist ning seega tagada maksutulud. Need eesmärgid võivad kujutada endast olulist avalikku huvi pakkuvat üldist eesmärki eelarve ja maksunduse valdkonnas, isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punkti e tähenduses.
- 29 Sellegipoolest on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et maksukorralduse seaduse § 32c lõike 1 punktiga 2 kasutas riigisisene seadusandja pigem isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punktis j sätestatud piirangut. Nimelt ei paku taotletud maksuandmed huvi mitte maksuvõla enese seisukohast, vaid maksetoimingute osas, mis puutuvad pankrotiõiguse seisukohast asjasse kui toimingud, mille kohta võidakse 5. oktoobri 1994. aasta pankrotiseaduse redaktsiooni alusel, mis on kohaldatav põhikohtuasja asjaoludele, esitada tagasivõitmise nõue.
- 30 Neil asjaoludel otsustas Bundesverwaltungsgericht (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 23 lõike 1 punkti j eesmärk on kaitsta ka maksuhalduri huve?
2. Juhul kui vastus on jaatav, siis kas väljend „tsiviilõiguslike nõuete täitmise tagamine“ hõlmab ka maksuhalduri kaitset tsiviilõiguslike nõuete eest ja kas need peavad olema juba esitatud?
3. Kas [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 23 lõike 1 punkt e lubab selleks, et tagada liikmesriigi oluline finantshuvi maksuküsimustes, piirata õigust tutvuda andmetega vastavalt [isikuandmete kaitse üldmääruse] artiklile 15, et vältida tsiviilõiguslikke maksejõuetusel põhinevaid tagasivõitmise nõudeid maksuhalduri vastu?“

Euroopa Kohtu pädevus

- 31 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud Euroopa Kohtu ja liikmesriigi kohtute koostöö raames ainult liikmesriigi kohtul, kelle lahendada on vaidlus ja kes peab asjas otsuse tegema, pädevus kohtuasja erisusi arvestades hinnata nii eelotsuse vajalikkust oma otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud otsuse tegema (18. oktoobri 1990. aasta kohtuotsus Dzodzi, C-297/88 ja C-197/89, EU:C:1990:360, punktid 34 ja 35, ning 14. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Milivojević, C-630/17, EU:C:2019:123, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 32 Samuti peab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt Euroopa Kohus oma pädevuse kontrollimiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu liikmesriigi kohus talle eelotsusetaotluse esitas (16. juuni 2016. aasta kohtuotsus Rodríguez Sánchez, C-351/14, EU:C:2016:447, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohus on korduvalt tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õigusnorme puudutavaid eelotsusetaotlusi olukorras, kus põhikohtuasja asjaolud on küll väljaspool nende õigusnormide kohaldamisala ja kuuluvad seetõttu üksnes liikmesriikide pädevusse, kuid kus need liidu õigusnormid on riigisisese õigusega muudetud kohaldatavaks selle tõttu, et riigisisene õigus on viidanud nende sisule (12. juuli 2012. aasta kohtuotsus SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Niisugust pädevust õigustab liidu õiguskorra seisukohast esinev ilmselge huvi selle vastu, et lahknevate tõlgenduste vältimiseks tulevikus tõlgendataks liidu õigusest üle võetud sätteid ühetaoliselt (vt selle kohta 18. oktoobri 1990. aasta kohtuotsus Dzodzi, C-297/88 ja C-197/89, EU:C:1990:360, punkt 37, ja 12. detsembri 2019. aasta kohtuotsus G. S. ja V. G. (oht avalikule korrale), C-381/18 ja C-382/18, EU:C:2019:1072, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Euroopa Kohtul on pädevus analüüsida vaid liidu õiguse sätteid. Ta ei saa võtta liikmesriigi kohtule antavas vastuses arvesse seda, millise üldise ülesehitusega on riigisisese õiguse sätted, mis viidates küll liidu õigusele, määravad samas siiski kindlaks selle viite ulatuse. Niisuguste piirangute arvessevõtt, mida riigisisene seadusandja võib olla kehtestanud liidu õiguse rakendamisel puhtalt riigisisestes olukordades, kus liidu õigus on kohaldatav üksnes riigisisese õiguse vahendusel, kuulub riigisisese õiguse kohaldamisalasse ja seega liikmesriigi kohtute ainupädevusse (vt selle kohta 18. oktoobri 1990. aasta kohtuotsus Dzodzi, C-297/88 ja C-197/89, EU:C:1990:360, punkt 42).
- 36 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu täpsustustest ilmneb kõnealusel juhul siiski, et vastavalt maksukorralduse seaduse § 2a lõike 5 punktis 2 sisalduvale viitele kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid, mis puudutavad füüsiliste isikute isikuandmete töötlemist, juriidiliste isikute suhtes *mutatis mutandis*.
- 37 Konkreetselt on selle seaduse §-s 32b ette nähtud, et maksuhaldur ei ole juhul, kui isikuandmeid ei kogutud andmesubjektilt, kohustatud esitama teavet, kui need andmed tekitaks ohu, et maksuhaldur või muud avalik-õiguslikud asutused ei saa nõuetekohaselt täita nende pädevusse kuuluvaid ülesandeid isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punktide d–h tähenduses.
- 38 Selle seaduse § 32c lõike 1 punkti 2 kohaselt ei ole andmesubjektil õigust nõuda maksuhaldurilt andmetega tutvumise võimaldamist vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 15, kui nõutud teabe esitamine ei võimaldaks maksuhalduril või maksuhalduri esindajal tsiviilõigusest tulenevaid õigusi maksta panna, teostada või kaitsta end tema vastu esitatud tsiviilõiguslike nõuete eest isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punkti j tähenduses.
- 39 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et põhikohtuasjas vaidluse all olevad maksukorralduse seaduse sätted viitavad isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 23, et paremini piiritleda maksuhalduril lasuvat teavitamiskohustust ning andmesubjektil maksuhalduri suhtes olevat andmetega tutvumise õigust, et korvata ebasoodsat olukorda, milles maksuhaldur on võrreldes eraõiguslike võlausaldajatega maksejõuetusmenetlustes ja et sellega panustada riigi maksutulude tagamisse.
- 40 Põhikohtuasjas on taotletud teabe andmesubjekt juriidiline isik, nimelt maksejõuetu äriühing.
- 41 Nagu nähtub isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 1 lõikest 1, sätestatakse selles määruses õigusnormid, mis käsitlevad füüsiliste isikute isikuandmete kaitset ja see ei reguleeri juriidiliste isikute andmeid.

- 42 Selle määruse artikkel 23, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendada palub, reguleerib olukordi, kus liidu õigus või liikmesriigi õigus, mida vastutava andmetöötaja või volitatud töötaja suhtes kohaldatakse, võib piirata nii nende õiguste ulatust, mis on antud andmesubjektile, kes on defineeritud kui tuvastatud või tuvastatav füüsiline isik, kui ka vastutavale töötajale pandud vastavate kohustuste ulatust.
- 43 Käesoleval juhul käsitlevad eelotsuse küsimused isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 tõlgendamist olukorras, kus need sätted on muudetud juriidiliste isikute suhtes kohaldatavaks, et piiritleda avalik-õiguslikel asutustel teabevabaduse seaduse alusel olevad teabe andmise kohustused.
- 44 Põhikohtuasjas vaidluse all olevad maksukorralduse seaduse sätted ei piirdu siiski isikuandmete kaitse üldmääruse sätete kohaldavaks muutmisega väljaspool selle määruse kohaldamisala, vaid need muudavad selle määruse eset ja ulatust.
- 45 Nimelt, ehkki on tõsi, et põhikohtuasjas vaidluse all olevates maksukorralduse seaduse sätetes on peaaegu sõna-sõnalt korratud mõnd isikuandmete kaitse üldmääruse sätet, erinevad viimati nimetatud akti eesmärk ja kontekst, milles see on vastu võetud, oluliselt vaidluse all olevate riigisiseste sätete eesmärgist ja kontekstist, sest selle määrusega on eeskätt soovitud tagada füüsilistele isikutele antud põhiõiguste austamine, ja samal ajal saavutada tasakaal nende õiguste ja vajaduse vahel kaitsta muid legitiimseid huve demokraatlikus ühiskonnas.
- 46 Selle kohta olgu esiteks märgitud, et juriidilisi isikuid puudutava teabe mõiste on täiesti erinev füüsiliste isikute isikuandmete mõistest, nii nagu see on liidu õiguses defineeritud. Iga füüsilise isiku õigus teda puudutavate isikuandmete kaitsele on põhiõigus, mis on tagatud põhiõiguste harta artikli 8 lõikes 1. Järelikult peavad niisuguse õiguse piirangud olema nähtud ette seadusega, austama põhivabaduste ja -õiguste olemust ja kujutama endast meedet, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne, et tagada teatavad avalikud ja erahuvid, nagu on nähtud ette isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõikes 1. Juriidilisi isikuid puudutavale teabele ei ole aga liidu õiguses tagatud võrreldavat kaitset.
- 47 Nii ei ole Saksa õiguses viidatud tegelikkuses mitte füüsiliste isikute isikuandmete kaitsele, mis on liidu õiguses reguleeritud isikuandmete kaitse üldmäärusega, vaid riigisisest õigusest tulenevale juriidiliste isikute isikuandmete kaitse mõistele. Neil asjaoludel ei puuduta eelotsuse küsimused tegelikult niisuguse liidu õiguse sätte tõlgendamist, mis on muudetud riigisisese õigusega kohaldatavaks laiemalt, kui liidu normi ulatus seda ette nägi, vaid tegemist on riigisisese õiguse mõistega, millel puudub vaste liidu õiguses.
- 48 Teiseks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 86 ja 88 sisuliselt märkis, on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 eesmärk tagada õiglane tasakaal isikuandmete töötlemisest puudutatud füüsiliste isikute põhiõiguste austamise ja vajaduse vahel tagada muude demokraatlikus ühiskonnas legitiimsete huvide kaitse. Selles ette nähtud piirangute tõlgendamine nõuab seega tasakaalu saavutamist füüsilistele isikutele antud põhiõiguste ja nende huvide vahel, mille kaitseks piirangud ette nähtud on.
- 49 Järelikult ei saa isikuandmete kaitse üldmääruse artiklit 23 tõlgendades jätta kõrvale tõika, et sellega on spetsiifiliselt soovitud tagada füüsiliste isikute põhiõigusi.
- 50 Selle määruse sätteid ei saa seega tõlgendada ühtmoodi füüsiliste isikute ja juriidiliste isikute osas – viimaste õigust andmekaitsele ei ole isikuandmete kaitse üldmääruses määratletud. Erinevalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukohast ei saa seega järeldada, et kõnealusel juhul eksisteerib ilmselge huvi, et Euroopa Kohus tõlgendaks neid sätteid, et tagada nende ühetaoline tõlgendamine.

- 51 Neil asjaoludel ei ole võimalik asuda seisukohale, et Euroopa Kohtule tõlgendamiseks esitatud liidu normid on riigisiseste sätetega niisugusena kohaldatavaks muudetud, ehkki väljaspool selle määruse kohaldamisala (vt analoogia alusel 28. märtsi 1995. aasta kohtuotsus Kleinwort Benson, C-346/93, EU:C:1995:85, punkt 19).
- 52 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes tuleb tõdeda, et Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) esitatud küsimustele vastamine ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse.

Kohtukulud

- 53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) 4. juuli 2019. aasta lahendiga esitatud küsimustele vastamine ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse.

Allkirjad